

Høringsinnspill fra Syklistforeningen til energi- og miljøkomiteen

Syklistforeningen er en landsdekkende medlemsorganisasjon for hverdags- og rekreasjonssykling. Foreningen ble grunnlagt i 1947 og har siden vært en viktig pådriver for bedre sykkelforhold i Norge. I dag har vi 8 500 medlemmer og 19 lokallag over hele landet.

Aktiv transport må bli en tydeligere del av klimapolitikken

Syklistforeningen ber energi- og miljøkomiteen arbeide for at gange og sykling får en tydeligere og mer forpliktende plass i regjeringens klimapolitikk og i statsbudsjettet for 2027.

Transportsektoren står for om lag en tredjedel av Norges samlede klimagassutslipp og er landets største utslippskilde. Selv med omfattende elektrifisering vil transporten fortsatt føre til utslipp, lokal forurensning, støy og betydelig arealbruk. Aktiv transport gir gevinster for klima, miljø, folkehelse og samfunnsøkonomi samtidig. Vi mener derfor at økt gange og sykling bør behandles som et sentralt klimatiltak, på linje med andre virkemidler for å redusere utslippene fra transportsektoren.

Skal Norge nå målet om minst 55 prosent utslippskutt innen 2030, må vi derfor flytte reisende over til sykling og gange – en utslippsfri transportform som også gir store folkehelsegevinster.

Om lag halvparten av alle reiser i Norge er kortere enn fem kilometer. Dette gir et betydelig potensial for å erstatte bilreiser med gange og sykling. Dette er noe Miljødirektoratets årlige rapport «Klimatiltak i Norge» peker på og konkluderer med at det må legges til rette for dette gjennom trygge sykkelveier, god byplanlegging og løsninger som gjør sykkel til et praktisk alternativ til bilen. Likevel er dagens virkemiddelbruk ikke tilstrekkelig til å utløse det potensialet som finnes.

Syklistforeningen ber derfor regjeringen om å innføre momsfratak på elsykler fra 2027

Momsfratak på elsykler vil gjøre det rimeligere for flere å velge elsykkelen fremfor bilen, særlig på korte reiser. Tiltaket vil bidra til å endre transportvaner, redusere bilbruk og utslipp, og gjøre grønn mobilitet mer tilgjengelig for flere. Vi mener avgiftspolitikken bør brukes mer aktivt for å fremme transportformer med lave utslipp og redusere bilbruken der det finnes gode alternativer.

Igangsett arbeidet med en ny, nasjonal sykkelstrategi

Den forrige nasjonale sykkelstrategien utløp i 2023. Norge mangler dermed en oppdatert, overordnet og forpliktende plan for hvordan sykkelpolitikken skal bidra til nasjonale klima- og miljømål.

Syklistforeningen ber om at arbeidet med en ny nasjonal sykkelstrategi igangsettes umiddelbart og at dette må konkretiseres i forslag til statsbudsjettet for 2027. Strategien må inneholde konkrete tiltak, tydelige mål, klare ansvarsforhold, tidsfrister og målbare indikatorer for framdrift. Den må også ha forpliktende finansieringsrammer og inngå som en integrert del av Norges oppfølging av klimaforpliktelsene, herunder Parisavtalen.

En strategi uten finansiering og ansvar for gjennomføring vil ha begrenset effekt. Det må derfor være mulig å måle om politikken faktisk fører til at flere reiser til fots og med sykkel, og at bilbruken reduseres.

Sikre målrettede klimatiltak i kommunene

Kommunene spiller en avgjørende rolle i arbeidet med å redusere transportutslipp. De kan tilrettelegge for sammenhengende gang- og sykkelveier, tryggere nærmiljøer og bedre forhold for korte reiser uten bil.

Syklistforeningen er derfor opptatt av hvordan regjeringens forslag om å legge om Klimasats-ordningen vil påvirke kommunenes mulighet til å gjennomføre konkrete klimatiltak.

Når Klimasats foreslås erstattet av en ny ordning for klima- og natursatsprogrammer, og det ikke skal gis nye tilsagn gjennom den gamle ordningen i 2027, er det viktig å sikre at kommunene fortsatt har forutsigbar tilgang til støtte for tiltak som gir reelle utslippsreduksjoner.

Vi anerkjenner at kommunene har ulike behov og bør ha handlingsrom til å prioritere lokale løsninger. Samtidig må nasjonale og internasjonale klimaambisjoner følges opp med virkemidler som faktisk utløser utslippskutt. Det bør derfor sikres at den nye ordningen gir kommunene gode muligheter til å prioritere tiltak som reduserer bilbruk og fremmer gange og sykling.

Syklistforeningen mener at aktiv transport er blant de mest kostnadseffektive klimatiltakene Norge kan gjennomføre. Vi ber derfor energi- og miljøkomiteen bidra til at gange og sykling får en tydeligere, mer forpliktende og bedre finansiert plass i statsbudsjettet for 2027.

Tryggere skoleveier og nærmiljøer må prioriteres – ikke kuttes

Syklistforeningen reagerer sterkt på at regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett for 2027 har fjernet kap. 1320 post 66 (samferdselsdepartementet) – *Tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljøer* – som en egen tilskuddsordning, og i stedet foreslår at midlene skal inngå i kommunenes rammebevilgninger.

Dette er en alvorlig svekkelse av den nasjonale satsingen på tryggere skoleveier og nærmiljøer, og det er et dårlig signal fra regjeringen om satsingen på trafiksikkerhet for myke trafikanter. Ifølge den nyeste utgaven av Sykkelundersøkelsen så mener kun 20 %

at det er trygt for barn og unge å sykle/gå til skolen. Skal vi få flere til å velge aktiv og klimavennlig transport er vi helt avhengig av at det satses på trygge skoleveier og nærmiljø – og ikke at det kuttes slik som regjeringen foreslår.